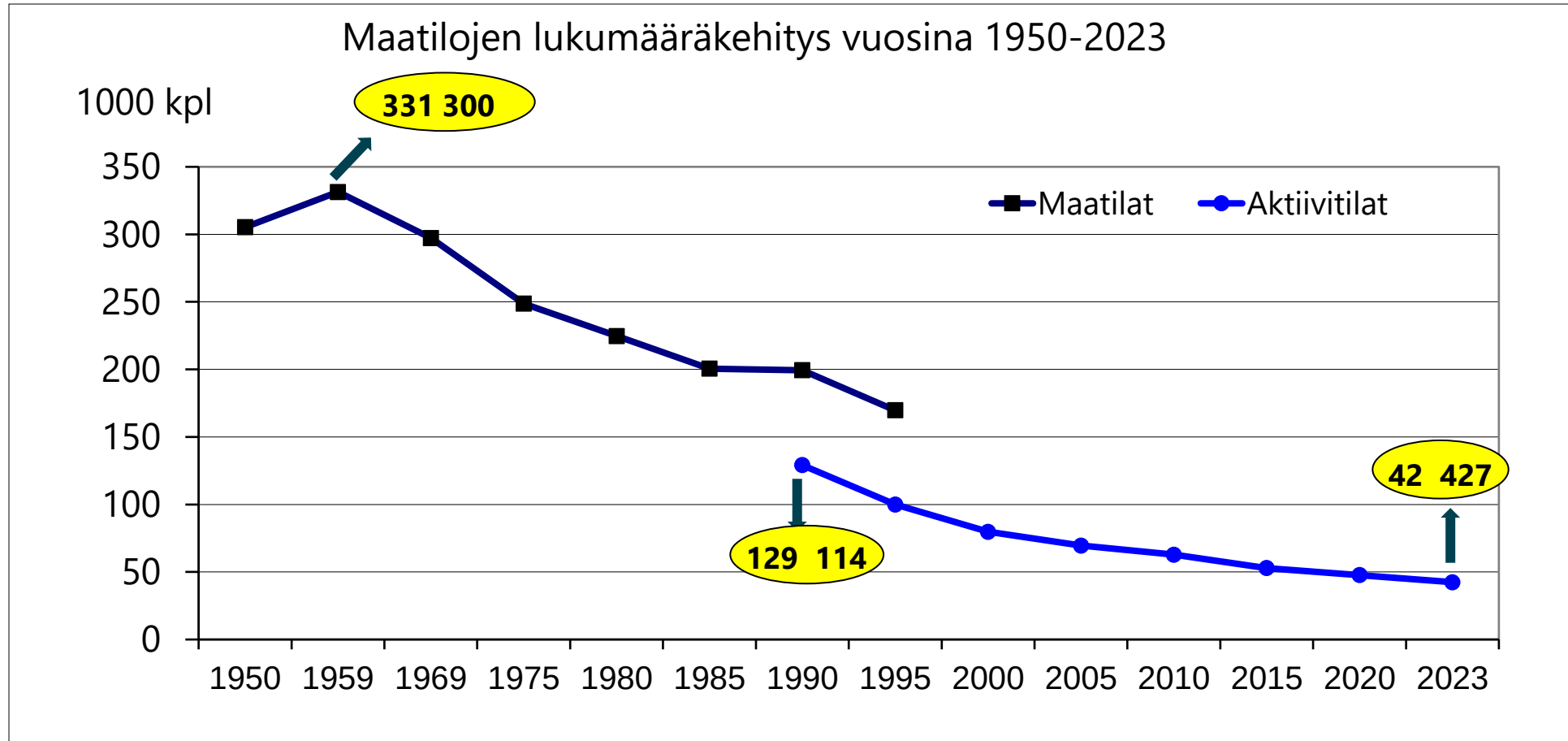

Minne menet, maatalouden rakennekehitys?

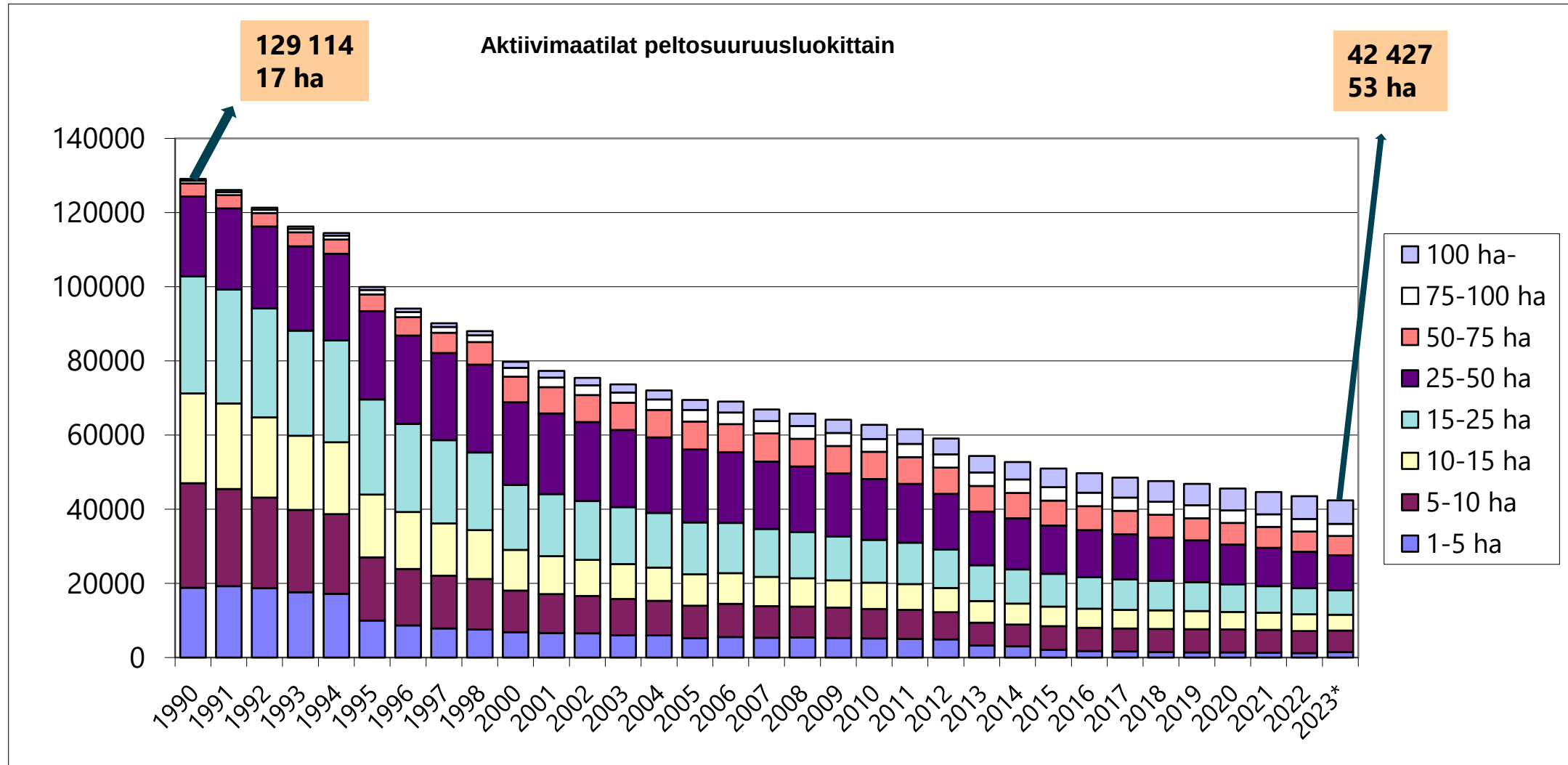
Jyrki Niemi, tutkimusprofessori,
Luonnonvarakeskus

Maatalouden rakennekehitys ei ole viime vuosien "keksintö" – tahti ollut vauhdikasta 60-luvulta lähtien

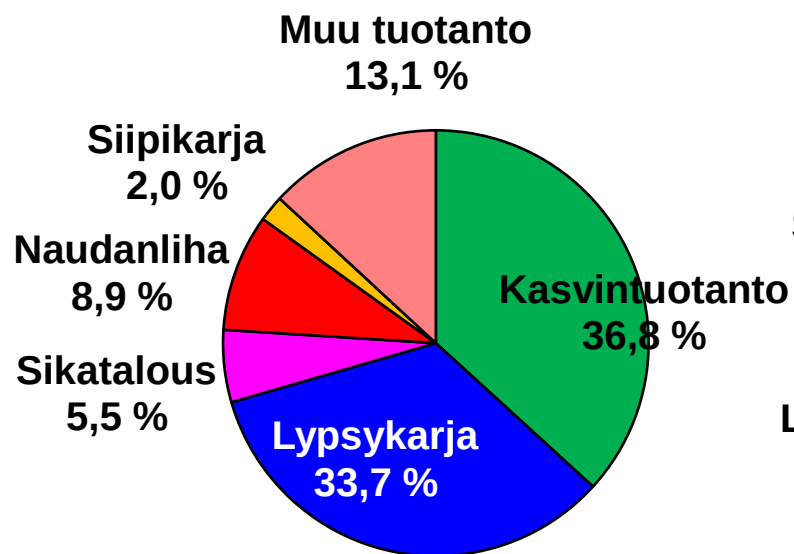

Vuodesta 1990 tilamäärä vähentynyt kolmasosaan ja keskipeltoala tilaa kohden kolminkertaistunut

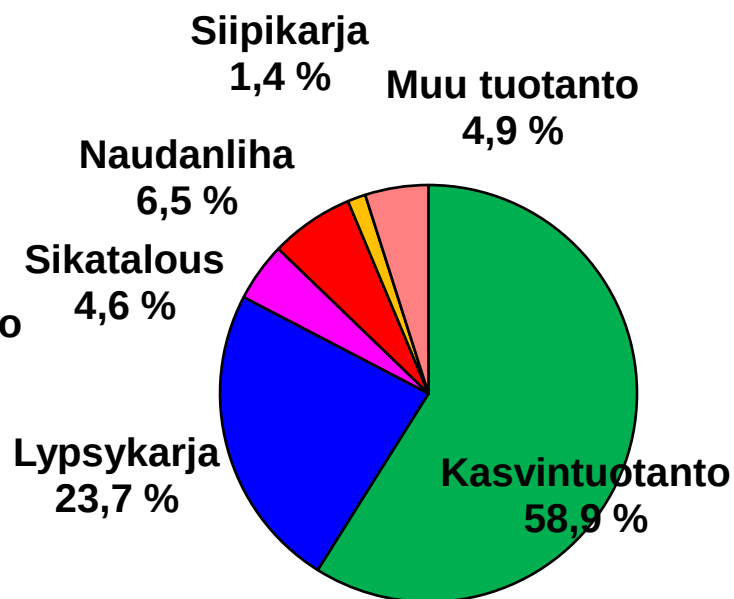
Myös maatalouden tuotantorakenne on muuttunut huomattavasti – maatiloista enää noin viidennes on kotieläintiloja

1990

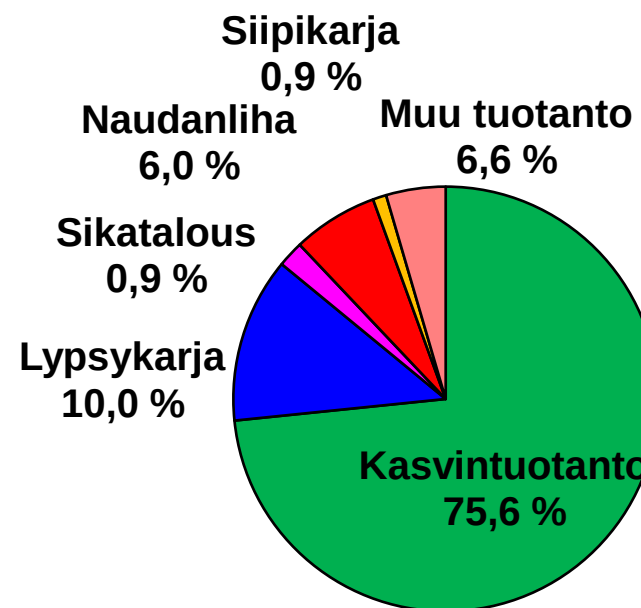
129 114 tilaa

2005

69 517 tilaa

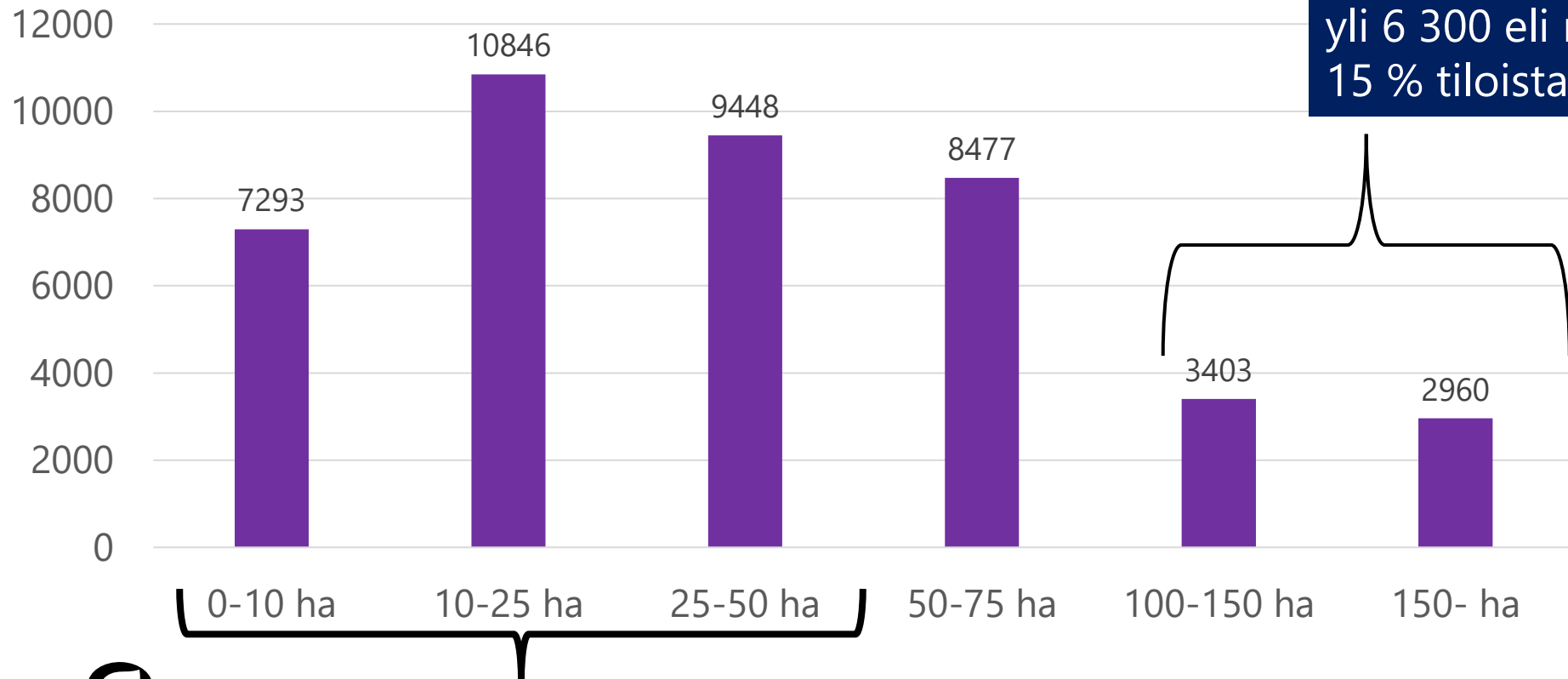
2023

42 427 tilaa

Yli 150 hehtaarin tiloja oli vuonna 2023 lähes 3 000 eli 7 % tiloista

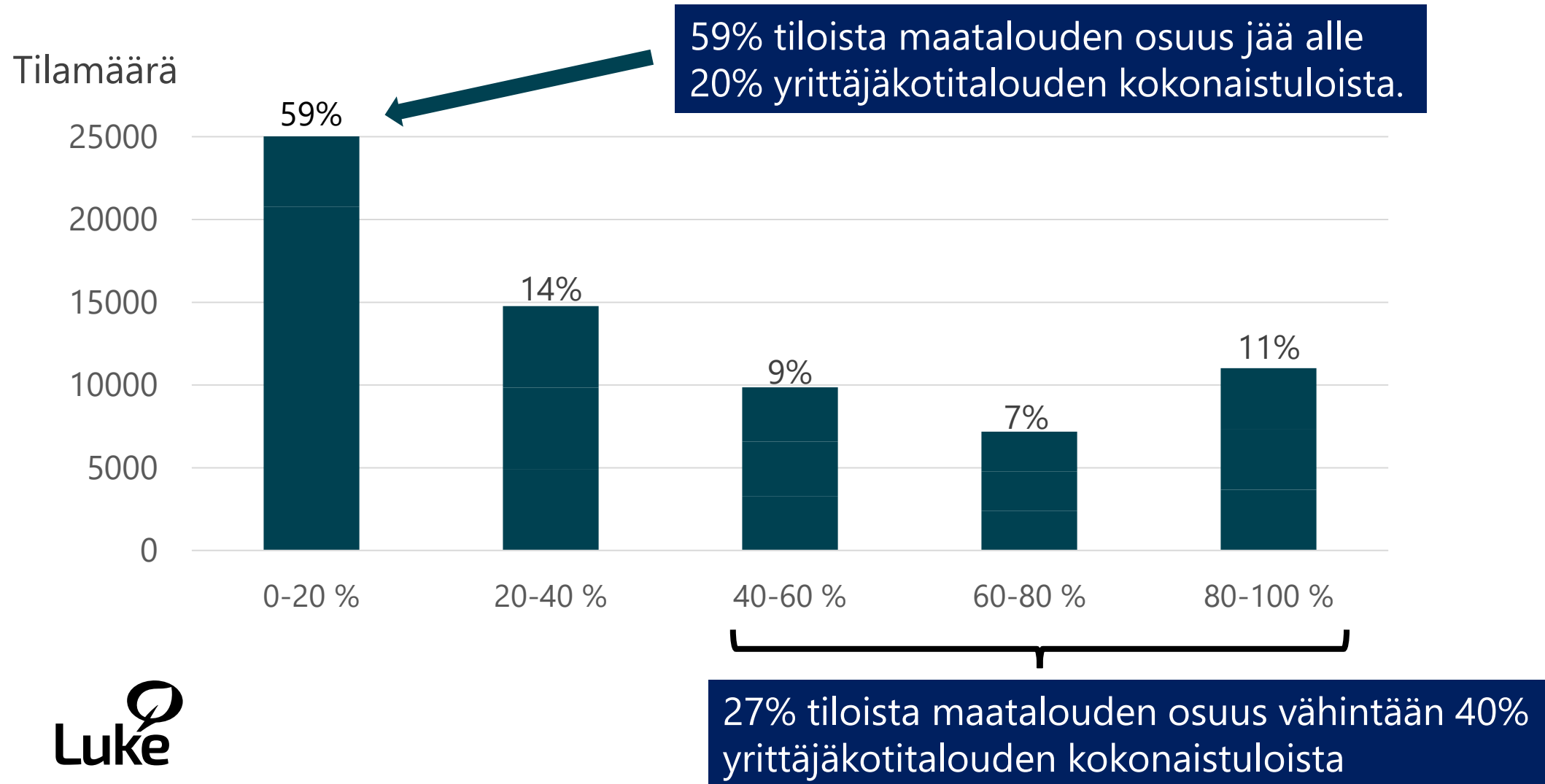
Tilamäärä

Alle 50 ha tiloja oli 27 600 eli 65 % tiloista.

Suuri osa maatiloista on osa-aikaisia

Maatilojen lukumäärä maatalouden tulo-osuuden mukaisissa luokissa

Tilatason strategiavaihtoehdot

TOIMINNAN JATKAMINEN ENNALLAAN	TILAKOON KASVATTAMINEN
▪ tilat, joilla velkarasitus on vähäinen ja kannattavuus kohtuullinen, saattavat pysyä pitkäänkin tuotannossa nykyisellä toimintakonseptilla ▪ erityisesti osa-aikaisten sekä iäkkäiden viljelijöiden hallussa ja ilman potentiaalisia jatkajaa olevien pieneköjen tilojen strategiavalinta	▪ keskeisin strategia suomalaisten maatilojen sopeutumisessa kilpailuun ▪ tuotantomäärien ja tehokkuuden nostaminen sellaisiksi, että tulotaso voidaan tukien alentuessa ja hintojen vaihdellessa säilyttää ▪ näiden tilojen tuotanto määrittää pitkälti kotimaisen tuotannon tason
TUOTTEEN ERIYTTÄMINEN JA ERIKOISTUMINEN	YRITYSRAKENTEEN MONIPUOLISTAMINEN
▪ parempihintaiset kansalliset tai kansainväliset markkinat laadullisella erikoistumisella (esim. tuotteiden jatkojalostus, suoramyynä, luomu) ▪ erottuminen kilpailevista tuotteista mielikuvien ja oheispalvelujen kautta	▪ muun yritystoiminnan kuten urakoinnin, kuljetus- ja kiinteistöalan palvelujen sekä maatilamatkailun harjoittaminen maatalouden rinnalla ▪ tilan kaluston, rakennusten, alueen tai tuotteiden hyödyntäminen toiminnassa

Tilatason strategiavaihtoehdot

TOIMINNAN JATKAMINEN ENNALLAAN

Vuonna 2023 jo yli viidennes viljelijöistä oli yli 65-vuotiaita, ja heillä oli hallussaan 11 % käytössä olevasta maatalousmaasta.

TILAKOON KASVATTAMINEN

Vuonna 2023 suurimmat 50% Suomen maatiloista (21 000 tilaa) hallitsivat 85 % peltoalasta ja tuottivat 85% koko maatalouden tuotoksesta.

Suurimmat 20% tiloista (runsaat 8 000) hallitsivat 56 % peltoalasta ja tuottivat 58% tuotoksesta

Tuotanto keskittyy yhä pienemmälle tilajoukolle

pienimmät 50% tiloista tuottavat vain noin 15 % tuotannosta, mutta monet näistä tiloista harjoittavat maatalouden rinnalla muuta yritystoimintaa

TUOTTEEN ERIYTTÄMINEN JA ERIKOISTUMINEN

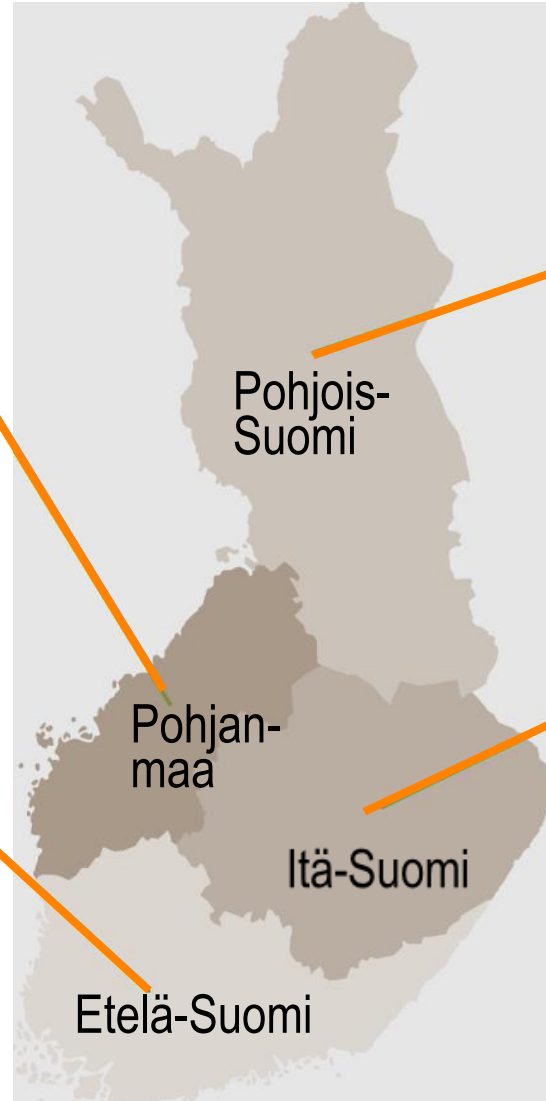
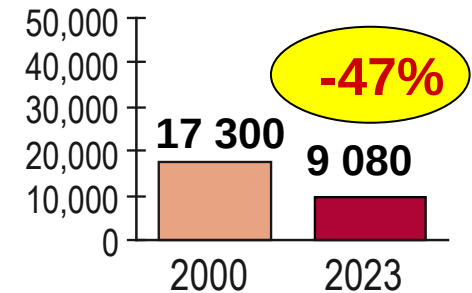
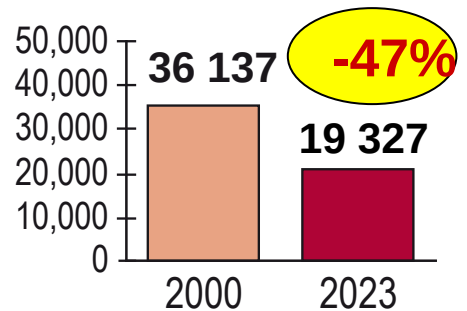
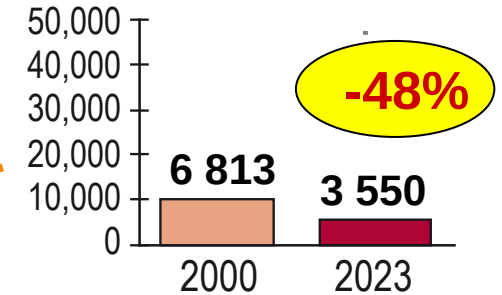
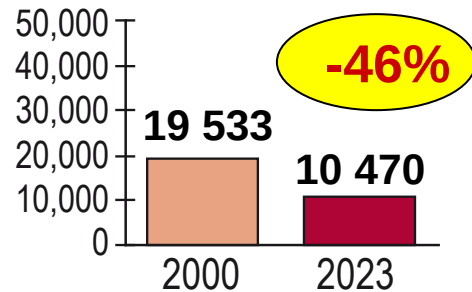
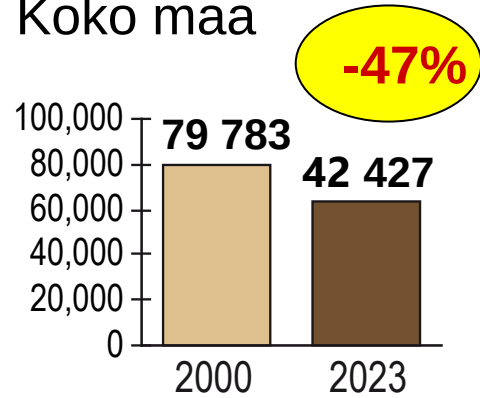
Vuonna 2020 maataloustuotteiden jatkojalostusta harjoitti noin 650 tilaa eli vain noin 1,5 % maatiloista. Runsaat 1 400 tilaa (3,1 % tiloista) myi omia tuotteitaan suoraan kuluttajille.

YRITYSRAKENTEEN MONIPUOLISTAMINEN

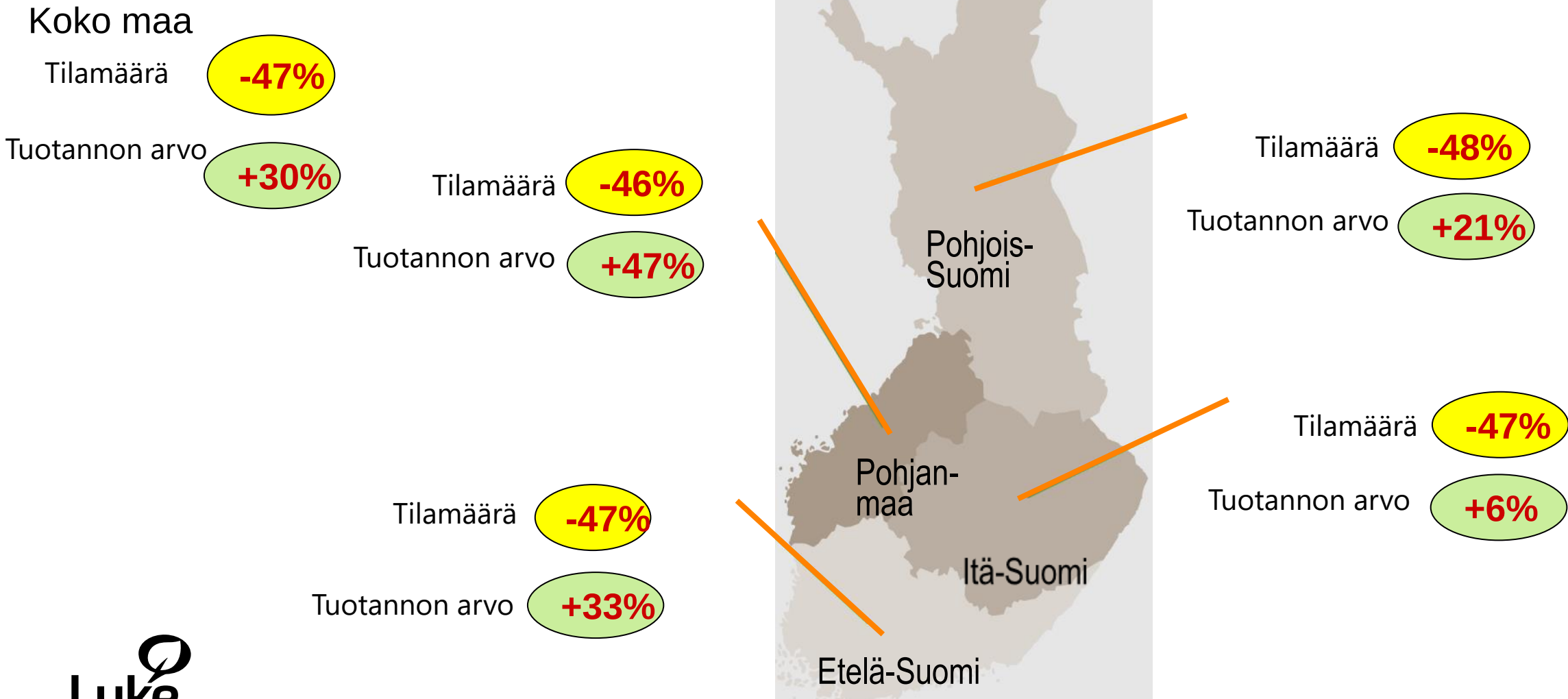
Noin kolmannes suomalaisista maatiloista eli noin 14 500 tilaa on laajentanut toimintaansa uusiin elinkeinoihin ja tuotantomuotoihin (mm. maatalouskoneurakointi, kuljetus- ja kiinteistöalan palvelut sekä maatilamatkailu).

Maatilojen määrä on vähentynyt 2000-luvulla varsin tasaisesti eri suuralueilla

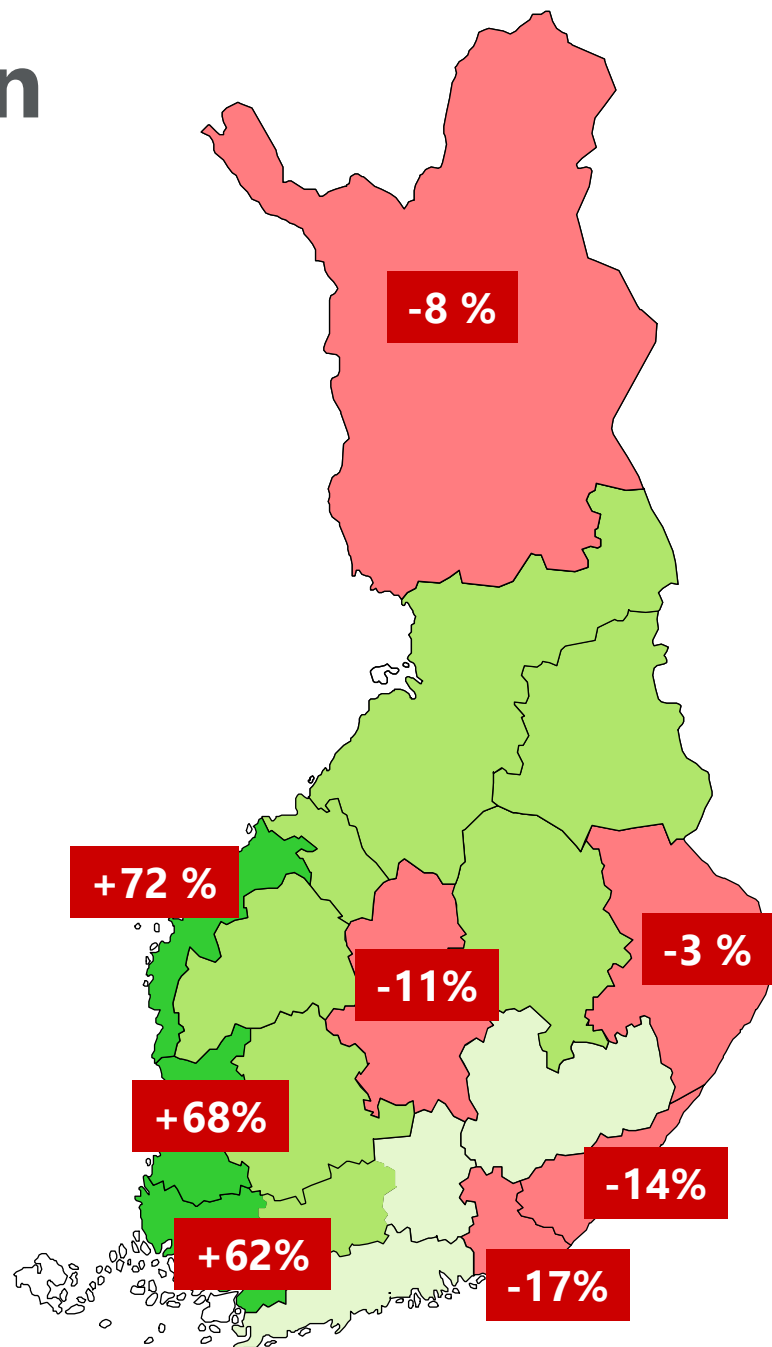
Koko maa

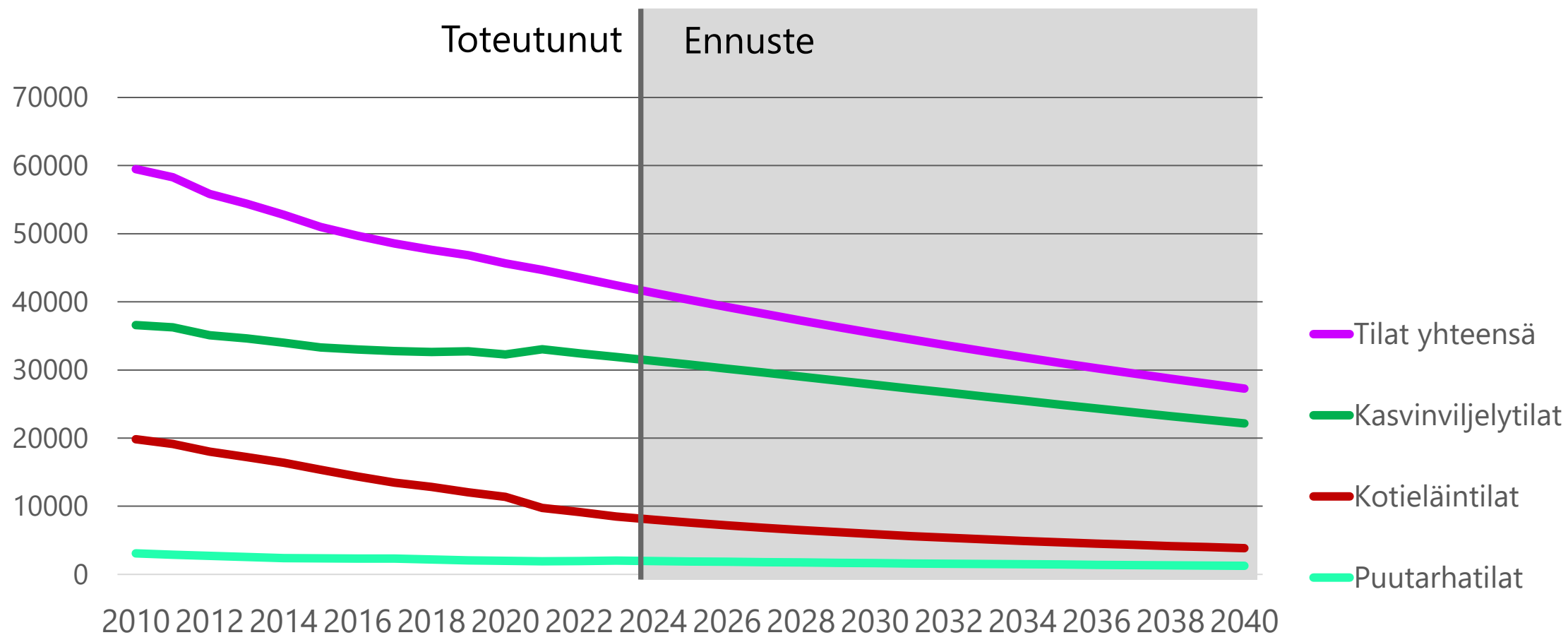
... mutta maataloustuotannon arvo kehittynyt vuosina 2020-2023 hyvin eri tavalla eri alueilla

Maataloustuotannon arvon kehitys vuosina 2000-2023 maakunnittain

Maatalouden rakennekehitysnäkymät vuoteen 2040 – mikäli vähenemisvauhti pysyy nykyisellään

Maatalouden rakennekehitysnäkymät vuoteen 2040 tuotantosunnittain

	2010	2015	2020	2023	2025	2030	2035	2040
Lypsykarjatalous	10205	7729	5361	4229	3693	2632	1875	1336
Muu nautakarjatalous	4350	3694	3107	2815	2682	2408	2190	2007
Sikatalous	1355	787	504	375	308	188	115	70
Siipikarjatalous	375	454	410	364	362	358	354	350
Muu laidunkarja	3544	2683	2005	720	563	305	165	90
Kasvinviljelytilat	36587	33298	32271	31914	30774	27832	24918	22148
Puutarhatilat	3067	2355	1972	2010	1895	1646	1442	1273
Tilat yhteensä	59483	51000	45630	42427	40278	35369	31058	27273

Kiitos!

luke.fi